

Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵՐՍԵՆ

ԱՄՍՕՐԵԱՑ ԼՈՒՐՐՐ

ՆՈՐՈԴՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻ

Ս. Յարութեան Տաճարի մէջ կը շարունակուին ներքին ամբասցան աշխատանքները, Յաւաց կարողիկեքը ամենէն շատ վտանգուած մասը կը նկատուի Տաճարին, ա՛ն է որ ամենէն աւելի ենթարկուեցաւ ամբասցան գործողութեան, թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն հակապահան փայտէ որմանն նեցուկներու մէջ առնուեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարի մեր և լատինաց բաժիններուն մէջ ամբասցան պէտք չէ տեսնուած, բացի մուտքէն վերէն մեր պատուհաններէն և յարակից պատէն որ արդէն իսկ երեք տարին որ առաջ խոշոր երկաթեայ յնարաններով բռնուած էր։ Այսու հասկերն նորոգութեանց ամբողջ ծախքին պիտի մասնակցին երեք իրաւակից ազգեր, Հայք, Յոյք և Լատինք, հաւասար չափով։

— Ս. Յարութեան Տաճարի մեր Ս. Լուսաւորին Եկեղեցիին նորոգութիւնը (որ ունէ առնուութիւն չունի Տաճարի ընդհանուր ամբասցան գործին հետ) կը տարուի դանդաղ բայց յարատեւ աշխատանքով։ Կառավարութեան եւ հանգիստական վարչութեան հետ մեր ունեցած խելիքները միանգամըմբիշով վերջացած են, հարթուած են բոլոր գծաւարութիւնները, այնպէս որ սակէ ետք դրօշը կը մանեն աւելի աւրագ ընթացքի մը մէջ։ Յարջ նորոգուած է առաստաղը, մաքրուած են պատերը, բացուած և շտկուած են մուտքը երկու կողմի թևերը, կը մնան երկու սեղաններու շինութեան, յատակի սալաթիւման, գմբէթի և պատկերներու նորոգութեան աշխատանքները։

Տ Օ Ն Ա Է Ա Ն Ք

Այս տարի, Զատիկան տօնելու առիթով Ս. Երկիրը ուխտաւորութիւն չունեցաւ, տիրող քաղաքական կացութեան պատճառով։ Ս. Յարութեան Տաճարի դռները, անցեալ տարուան պէս փակ մնացին հանրութեան առէն։ Հոգեւորականներուն միայն արտօնուած ըլլալով մուտքը, առանձինն կատարեցին Զատիկան արարողութիւնները, որոնք բնականաբար չունեցան ուրիշ տարիներու մեծայայտ փայլը։ — Այս տարի եւ, նախորդ տարուան պէս, Լուսամբնութեան խորհրդաւոր արարողութիւնը Ս. Յարութեան Տաճարի մէջ կատարելէն ետք՝ Ս. Գեորգմանէն ելած նուիրական լոյսը հանդիսիւ բերուեցաւ Ս. Յովորդու Եկեղեցիի բակին մէջ փոխանցուեցաւ Ժողովուր-

դին։ Իսկ Զատիկին, փոխանակ Կերակի լուսնալու գիշերը երթալու Ս. Յարութիւն, ինչպէս էր սովորութիւն ցարդ, այս տարի Շարաթ երկիւղին, ժամը 7ին դեռաց Միքայէլանութիւնը, գիշերները մինչև առտուան ժամը 8 կրակմարի օրէնք հաստատուած ըլլալուն պատճառով, Գիշերը անցուցին Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ և ժամը 2ին սկսուեցաւ Զատիկան գիշերային պաշտամունքը։ Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Քրիստոսի Ս. Գեորգմանին վրայ։ Պատարագից եպիսկոպոսական զգեստաւորմամբ Տ. Գեորգ վրդ. — Ս. Պատարագի աւարտումին Հոգեհանգստեան յատուկ պաշտամունք կատարուեցաւ Կրէստան, Սեւոյնքեան Գերգաստաններու և բոլոր Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութեան գործին օտարազգ ազգայնաց ննչեղանքներու համար։ Այս կարգադրութիւնը եղած էր Լուսահոգի Տ. Թորգոմ Պատրիարքի հրովմէ։

Զատիկի Բ. օրը մեծ հանդիսիւ պատարագից Պատր. Տեղապահ Գեր. Տ. Մեսրոպ Արքեպ., որ և զարդից օրուան խորհուրդին մասին Յատուրեաւ Քրիստոսի յարութեան երեք զիմարը վկայութիւնները, ա) Նոյնինքն Քրիստոսին՝ որ քանիցս մարգարէացած էր թէ պիտի շարաւորուէր, խալուէր և երբոր օրը յարութիւն առնէր, իր մարգարէութեան առաջին մասերը կատարուած էին առաւպէս։ Վերջին մասն ալ պիտի կատարուէր անհրաժեշտաբար։ Բ) Վկայութիւնը Յիսուսի թշնամիներուն, հռովմայեցի գինուորներուն որոնք պահակ զուռած էին Քրիստոսի Գեորգմանին։ Անոնք ապահատես եղած էին դէպքին և օտարափառք փախած ու պատմած դայի կրէից զխաւորներուն, որոնք զգոլութեան կեղծիքով ուղտած էին խելքութիւնը, չվարտութիւնը, բայց ատով իսկ, անուղղակի կերպով վկայած՝ դէպքին ստուգութեան։ Գ) Վերջապէս վկայութիւնը իրեններուն, Առաքեալներուն, որոնք ոչ միայն խոսքով և զարդութեամբ այլ նաև ու մանաւանդ իրենց կեանքով վկայեցին թէ Քրիստոս յարեալ է մեռելոց։ Վասն զի ստույթեան համար ոչ ոք յանձն կ'առնէր այն անաւոր հաւածանքները, անարգանքները և նոյն իսկ մահը որոնց ենթարկուեցան գրեթէ առանց քայքայութեան բոլոր Առաքեալները։ Այս երեք հիմնական վկայութիւններով հաստատեց թէ արդարև Քրիստոս յարեալ է մեռելոց, և այդ ինքնութեան իսկ եզրակացումը թէ մենք ու հանդերձալ ենք յարութիւն տանելու։ — Քարողէն ետք Սրբաւան լայրը ծանոյց թէ Նոյն օր (Ապրիլ 10) սարկիցն էր երանաշնորհ Տ. Ս. Խորեն Ս. Կաթողիկոսի մահուան, ու հակիրճ քանի մը խօսքերով վերջերքը հիւսնց հանգուեցաւ Հայրապետի և ներքին անձնալի մանչեղ ըլլալով մատանից Անոր մէջ տփալը, արի, աշնուական և անվկանջ Հովութեպետի։ — Ս. Պատարագի ընթացքին, Վճարը մերան առաջ կատարուեցաւ Հոգեհանգստեան պաշտօն Վհանշնոր Հայրապետի համար։ — Յաւատ Ս. Պատարագի տեղի ունեցաւ Թովոր Սրբը Տաճարի մէջ։ Վարդապետը չաւրապագիտ արբոց մասունքները պարունակող աշեր ի մեռելն,

հանդիմանալի մեղքերը կենաց փայլը պարուհի նախորդ օրերէն հաճախը ձեռքին, ամպշուրիներէն, կ'որհնէր ժողովուրդը որ խուռներամ լեցուցած էր ճանաչումը:

Նոր կիրակէին Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Փօղոսի եկեղեցին, ի յիշատակ բիրաւոր նահատակացն մերոց որք անկան յընթաց համաշխարհական պատերազմին: Պատարագեց Ս. Մուշեղ Վրդ., Քարոզեց Տ. Եղիշէ Վրդ.:

Յաւարտ Ս. Պատարագին եկեղեցոյն կից Ազգ. գերեզմանատան մէջ կատարուեցաւ Հոգեհանգրտեան յատուկ պաշտօն համայն նշնեցեցոց համար, Արարայի հերոսներու յուշարձանին շուրջ, ուր Տ. Արթուր Վրդ. տպաւորիչ ճառով մը ոգեկոչեց յիշատակը մեր բիրաւոր նահատակներուն:

— Աշխարհամատան կիրակէին Ս. Գերեզմանին վրայ պատարագեց Տ. Ներսէս Վրդ., եպիսկոպոսական զգեստաւորմամբ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Ք 4 Ապրիլ Գշ. — Երուսաղէմի Անկիլեան Եպիսկոպոսը, վերադարձած ըլլալով Անգլիայէն, այցելեց Վանք և այցաքարք ձգեց:

Ք 5 Ապրիլ Դշ. — Պատր. Տեղապահ Սրբազանը, հետո ունենալով Տ. Կիրեղ վրդը, գնաց քաղաքիս Իրաքեան հիւպատոսարան, ցաւակիւն յայտնելու Իրաքի Ղազի Թագաւորին եղերական մահուան առթիւ:

Վերադարձին՝ ճամբու ընթացքին հանդիպեցան Անկիլեան Եպիսկոպոսին, ոչ շունչուն իր վերադարձը:

— Նոյն օրը Պատր. Տեղապահ Սրբազանը հեռագրեց Ամման, Անդրյորդանի իմիր Ապտուլ-հանին (որ հորեղբայրն է Իրաքի վախճանեալ Թագաւորին), ներկայացնելով իր, Միաբանութեան և Հայ ժողովուրդի ցաւակցութիւնը՝ Իրաքի երիտասարդ Վեհապետին արկածամահ վախճանունին առթիւ ու բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ֆէյսալ Բ. Մանուկ-Թագաւորի համար:

Ք 6 Ապրիլ Եշ. — Ստացուեցաւ իմիր Ապտուլ-հանի շնորհակալութեան պատասխան հեռագիրը:

Ք 10 Ապրիլ Բշ. — Չառկի առթիւ շնորհաւորական այցելութեան ետեւ և ընդունուեցան Պատր. Տեղապահ Գեր. Տ. Սրբոյ պարագանի հոգով՝ Մր. Քիթ-Բոյ՝ նահանգային կառավարիչը, Ռուհի Գեյ՝ Բարձր Գովախէութեան արաբական բաժնի պետ, իր և պետական ժարտուղարի հոգով, Անկիլեան Եպիսկոպոսը, Հապէշաց մեծաւորը՝ իր

միաբանութեամբ, Հայ կաթողիկոսներու փոխանորդ վարդապետը՝ իր օգնականով:

— Պատր. Տեղապահ Սրբազանը, Տ. Կիրեղ վրդ. ի հետ, յետ միջօրէի, Ջատիկի առթիւ շնորհաւորական այցելութիւններ տուաւ Պաղեստինի Բարձր Գովախէին, Պետական Աւագ Գալուստեանին, Երուսաղէմի կառավարիչին և Անկիլեան Եպիսկոպոսին:

Ք 11 Ապրիլ Գշ. — Պատր. Տեղապահ Սրբազանը, հետո շնորհապետներով, զատական շնորհաւորութեան գնաց Լատինաց պատրիարքարան և Ֆրանչիսկան միաբանութեան կիսաղետին: Ապա Տ. Գեորգ վրդ., ընկալակիրը վարդապետներով, փոխադարձ շնորհաւորութեան գացին Ասորոց և Հապէշաց վանքերը:

— Նոյն օրը շնորհաւորութեան եկան Պաղեստինի Բարձր Գովախէի հոգով՝ իր անձնական թիկնապարը, և Ռուսաց մեծաւորի փոխանորդը:

Ք 12 Ապրիլ Դշ. — Լատինաց պատրիարքական փոխանորդը և Ֆրանչիսկանց կիսաղետը, իրենց հետեւորդներով, այցելեցին պատրիարքարան՝ ի շնորհաւորութիւն Ջատիկի:

— Նոյն օրը Տ. Տ. Գեորգ և Ներսէս վարդապետներ փոխադարձ այցելութեան գացին Հայ կաթողիկոսներու մեծաւորին:

— Յատուկ հրաւերով՝ Պատր. Տեղապահ Սրբազանը, հետո ունենալով Տ. Կիրեղ վրդը եւ զիւսանակետ Պ. Կ. Նուրեանը, այսօր յետ միջօրէի ժամը 4ին գացին Երուսաղէմի կառավարչատուն՝ մասնակցելու համար կառավարիչին հոգով տրուած թէյյանդանին:

Ք 13 Ապրիլ Եշ. — Երուսաղէմի կառավարիչը, Մր. Քիթ-Բոյ, այցելեց Տեղապահ Սրբազանին, և անոր հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ պատրիարքական ընտրութեան շուրջ:

— Նոյն օրը, Տեղապահ Սրբազանը, Աւագ Թարգման Տ. Հայրիկ վրդ. ի հետ, այցելեց Ռուսաց միաբանութեան՝ ի փոխադարձ շնորհաւորութիւն Ս. Ջատիկի:

Ք 16 Ապրիլ Կիր. — Պատրիարքական Տեղապահ Սրբազանը, հետո ունենալով Տ. Ենթրեց վարդապետը, զատական շնորհաւորութեան այցելութիւն տուաւ քաղաքիս երեւի ազգայինը:

Ք 20 Ապրիլ Եշ. — Տ. Գեորգ վրդ. Պատրիարքարանիս հոգով ներկայ գտնուեցաւ Ասորոց նոր Եպիսկոպոսի հոգով տրուած թէյյանդանին:

Ք 26 Ապրիլ Դշ. — Ռուսաբան իտրուրդը զուսմարուեցաւ, որ ի միջի այլոց զբաղեցաւ Սիոնի խմբագրականութեան հարցով, Ընտրուեցաւ մասնախումբ մը բաղկացած՝ Հոգ. Տ. Սերովբէ, Տ. Եղիշէ, Տ. Ենթրեց և Տ. Արթուր վարդապետներէ, որոնք յետ այսու կը կազմեն Սիոնի խմբագրական Մարմինը: